

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-510/18-K

Název	Dětský domov Mariánské Lázně a Aš, příspěvková organizace
Sídlo	Palackého 191, 353 01 Mariánské Lázně
E-mail	domovml@seznam.cz
IČ	47723424
Identifikátor	600028496
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Dudarcová
Zřizovatel	Karlovarský kraj
Místo inspekční činnosti	Palackého 191, 353 01 Mariánské Lázně Na Vrchu 1207/26, 352 01 Aš Okružní 1769/33 352 01 Aš Sadová 1260/26 352 01 Aš
Termín inspekční činnosti	6. – 8. 6. a 13. – 15. 6. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu dětského domova a jeho souladu s právními předpisy, vykonávaná podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Příspěvková organizace Dětský domov Mariánské Lázně a Aš, příspěvková organizace (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“ nebo „domov“) byla zřízena k 1. 1. 2018 spojením dvou samostatných školských zařízení a vykonává činnost dětského domova v souladu se zápisem do školského rejstříku. Místa poskytovaného vzdělávání a školských služeb je Palackého 191/101 Mariánské Lázně, Na Vrchu 1207/26 Aš, Okružní 1769/33 Aš a Sadová 1260/26 Aš. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 59 dětí, které byly umístěny v devíti rodinných skupinách (nejvyšší povolený počet lůžek 72).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Školské zařízení má reálnou koncepci svého rozvoje, která postihuje materiální, personální a finanční rozvoj školského zařízení na tři roky. Organizační, finanční a kontrolní pravomoci odloučených pracovišť v Aši jsou účelně delegovány na zástupkyni ředitelky. Ředitelka pravidelně hodnotí stav ve všech pedagogických oblastech a výsledky implementuje do praxe. Značná vzdálenost odloučeného pracoviště však negativně limituje optimální řízení celého subjektu, komplikuje přímé ovlivňování kvality zde probíhajících činností a jejich kontrolu. Školní vzdělávací programy zařízení byly v letošním roce aktualizovány a připravuje se jejich sjednocení. Nastavený vnitřní kontrolní systém postihuje specifika školského zařízení, kontrolní a hospitační činnosti vykonává ředitelka a její zástupkyně. Výsledky hospitační a kontrolní činnosti jsou projednávány na pravidelných poradách, kde jsou navrhována konkrétní opatření na zlepšení činnosti jednotlivých rodinných skupin. Tato pravidelná setkávání pedagogů podporují komunikaci mezi nimi a sjednocují výchovné působení na děti. Vnitřní informační systém zařízení je veden v elektronické podobě, je přehledný, funkční a vytváří dobré podmínky pro podporu a informovanost všech pedagogů. Školské zařízení zajišťuje i přístup pedagogů k supervizi vykonávané nezávislým supervizorem, čímž jim nabízí možnost vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy, či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají.

Odbornou výchovnou činnost ve školském zařízení zabezpečuje 26 pedagogických pracovníků (20 vychovatelů, asistentka pedagoga a současně také sociální pracovníce, dvě psychologičky, speciální pedagožka, ředitelka a zástupkyně ředitelky). Podmínku odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost splňuje 17 vychovatelů, ředitelka a její zástupkyně (86 %), asistentka pedagoga, obě psychologičky a speciální pedagožka. Pro splnění podmínky odborné způsobilosti v současné době studují tři vychovatelé. Ředitelka školského zařízení prokázala, že vychovatelé, kteří nemají odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají, zaměstnává v nezbytném rozsahu po nezbytnou dobu. V noci zajišťuje dohled nad dětmi 17 bezpečnostních pracovníků. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady psychické způsobilosti a všichni zaměstnanci předpoklad bezúhonnosti. Ředitelka zařízení plánuje a podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků formou vzdělávacích akcí přímo v zařízení a prostřednictvím samostudia se zaměřením hlavně na problematiku výchovy a vzdělávání v dětských domovech a prevenci rizikového chování.

Rodinné skupiny na pracovišti v Mariánských Lázních a rodinné skupiny v budovách v ulicích Okružní 1769 a Sadová 1260 v Aši mají velmi dobré materiální předpoklady pro realizaci zvoleného školního vzdělávacího programu. Činnosti domova probíhají v zrekonstruovaných budovách. Materiální podmínky v těchto budovách jsou velmi dobré, rodinné skupiny se podobají bytům. Jsou dobře vybavené zachovalým nábytkem a mají

prostorové podmínky jako běžné bytové jednotky (kuchyně, obývací pokoj, WC, koupelna, pokoje). Rodinné skupiny na pracovišti Na Vrchu 1207 mají materiální podmínky nepoměrně horší. Nevhodné je jejich prostorové uspořádání (prostorově propojené dvě rodinné skupiny), které neodpovídá běžné domácnosti, stejně jako jejich nedostačující vybavení zastaralým a často nefunkčním nábytkem omezujícím odpočinkové a společenské aktivity. Prostory rovněž plně nezachovávají soukromí dítěte (průchozí pokoje). Děti zde také nemají možnost uzamknout si své osobní věci s volným přístupem.

V hodnoceném období byly evidovány pouze tři drobné úrazy způsobené nepozorností dětí, míra úrazovosti je nízká. Děti jsou pravidelně poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví na začátku svého pobytu ve školském zařízení a při každé další činnosti (nákupy, výlety, sportovní aktivity, exkurze, docházka do školy, prázdniny apod.). Bezpečnost dětí je zvýšena instalací elektronického zařízení zabezpečovací signalizace – při vstupu do budov školského zařízení. Noční služba je zajištěna výhradně bezpečnostními pracovníky. Vzhledem k provozním podmínkám zařízení, členitosti vnitřních prostor budovy i skladbě dětí (děti vyžadující stálé vedení a kontrolu) může nepřítomnost pedagogického pracovníka při nočním dohledu nad dětmi představovat v určitých situacích možné riziko.

Stravování dětí probíhá v rodinných skupinách. Zaměstnanci školského zařízení zajišťují celodenní stravování za pomoci dětí včetně výběru a nákupu potravin, děti se podílejí na přípravě a následně na úklidu po přípravě pokrmů. Ve dnech, kdy děti navštěvují školy v rámci vzdělávání, probíhá jejich stravování ve školních jídelnách navštěvovaných škol. Při celodenním pobytu dětí ve školském zařízení mají k dispozici snídani, přesnídávku, oběd, svačinu, večeři a druhou večeři (většinou ovoce). V případě významných osobních příležitostí dětí školské zařízení zvýšilo náklady na nákup potravin v kalendářním roce o 300 Kč na jedno dítě. Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 došlo v oblasti stravování dětí ke zlepšení. Školské zařízení určilo pracovníky, kteří s vychovateli a dětmi konzultují a vyhodnocují jídelníčky jednotlivých rodinných skupin. Tím docílilo toho, že stravování dětí lépe splňuje požadavky na pestrou a zdravou stravu a vede děti k upevnování zdravých stravovacích návyků.

Činnost školského zařízení je převážně zajištěna finančními prostředky státního rozpočtu a rozpočtu zřizovatele. Dalším zdrojem finančních prostředků jsou finanční dary od soukromých a právnických osob, ze kterých byly hrazeny např. náklady na letní činnost dětí, kancelářské, školní a výtvarné potřeby apod. a příspěvky rodičů na úhradu péče poskytované dětem (ošetřovné).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vedení školského zařízení sestavuje roční plány výchovně vzdělávací činnosti, které vychází ze školního vzdělávacího programu a zahrnují další různorodé aktivity, které pozitivně podporují rozvoj osobnosti dítěte a jsou rozpracované v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti pro jednotlivé rodinné skupiny. Plnění programů je kontrolováno a vyhodnocováno na pravidelných schůzkách pedagogů s vedením. Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly, která podporují sebedůvěru, citovou stránku jejich osobnosti, aktivní přístup při zapojování se do života společnosti. Důraz je kladen na rozvoj sociability, upevnování hygienických návyků, utváření morálních postojů, norem a hodnotového systému. Dostatek prostoru je ponechán i pro osobní volno, volné činnosti dětí podle jejich vlastního výběru a pro pobyt venku. Některé starší děti po domluvě s vychovateli trávily své osobní volno samostatnou vycházkou. Děti jsou také ve velké míře zapojovány do zájmových aktivit, které organizuje jak samotné zařízení, tak i další organizace a instituce

mimo zařízení, což umožňuje rozvoj jejich nadání, zájmů a schopností v kontaktu s přirozeným sociálním prostředím.

V hospitovaných odpoledních činnostech dětského domova byla účelně zastoupena individuální práce dětí, spolupráce v menších skupinách a společná práce. Pedagogičtí pracovníci dokážou velmi citlivě reagovat na aktuální rozpoložení dětí, výstižně formulovat svá očekávání a vhodně přizpůsobit cíle a obsah vzdělávání potřebám dětí. Děti se aktivně podílely na výběru vhodných aktivit, byly vedeny k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení ve vztahu k očekávaným cílům. Pedagogičtí pracovníci vyhledávali příležitosti, při kterých děti uplatňovaly samostatnost, musely se rozhodovat a argumentovat. Bylo patrné, že míru potřeby být aktivní a ambice dětí v jednotlivých rodinných skupinách výrazně ovlivňovala osobnost pedagoga. Většina vychovatelů vhodně zvolenými metodami a formami práce aktivně motivovala děti k činnosti, u některých byly patrné drobné rezervy při plánování činností s respektováním závěrů a doporučení odborných pracovníků. Děti se pravidelně podílely na činnostech souvisejících s běžným chodem domova, včetně péče o mladší děti, čímž zařízení podporuje jejich zapojení do sociálních vztahů, navazování přátelských vztahů mezi dětmi a předchází tak vzniku jakýchkoli forem izolace. Děti jsou zcela přirozeně vedeny k přijímání odpovědnosti za své denní povinnosti, většina starších dětí si sama organizuje volný čas, rozumně zachází s penězi, část financí si spoří. Domov vytváří podmínky pro blízké soužití sourozenců, pokud ze závažných důvodů není možné jejich společné umístění v jednom pokoji, zajišťují zaměstnanci mezi sourozenci pravidelný osobní kontakt.

Zařízení organizuje celou řadu doplňkových aktivit, při kterých je patrné velké nasazení zaměstnanců i nad rámec jejich pracovní náplně. Jedná se o jednodenní i vícedenní akce pro děti, sportovní aktivity, projektové dny, přípravy na soutěže a jiné.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Školské zařízení využívá systém slovního hodnocení, který posiluje děti v pozitivním jednání a chování a vede je i k posouzení svého chování i v delším časovém úseku. Pedagogičtí pracovníci jej používají k posouzení všech příčin a důsledků projevů dětí. Skládá se z denního (večerního) hodnocení, kdy vzájemná interakce a zpětná vazba mezi dětmi a dospělými je hodnocena slovně. Na základě všech záznamů jsou školní i mimoškolní výsledky dětí vyhodnocovány při společném komunitním setkání dětí a pedagogů jedenkrát týdně. Děti se v něm orientují, jsou dobře informovány, za které nevhodné chování jim hrozí opatření ve výchově a jaká opatření jim mohou být uložena. Výchovné postupy jsou používány vždy s ohledem na specifika dítěte, jsou přiměřené jeho chování i jeho individuálním možnostem. Zařízení vydává opatření ve výchově, ale nezakládá je do osobní dokumentace dětí a neumožňuje dětem se k zamýšleným a prováděným opatřením písemně vyjádřit. Útěkovost je za poslední dva roky minimální. Částku kapesného, osobního daru k významným událostem a věcnou pomoc nebo peněžitý příspěvek při odchodu ze zařízení pro jednotlivé skupiny dětí, včetně kritérií, konkretizuje vnitřní řád.

Programy rozvoje osobnosti dítěte jsou kvalitně vedeny, mají dobrou vypovídací hodnotu a jsou implementovány do činností dětí. Jejich cíle a postupy navazují na roční plán a jsou specifikovány v týdenních plánech činnosti. Do programů jsou zařazovány i cíle směřující k rozvoji individuálních schopností, nadání, ale i cíle směřující k další možné profesionální orientaci. Výsledky v jednotlivých oblastech jsou půlročně vyhodnocovány a zakládány do dokumentace dětí. Krátkodobější cíle týkající se výchovy a vzdělávání dětí, postřehy o jejich chování a aktivitách jsou zaznamenávány i do knihy denní evidence, ke které mají přístup vychovatelé i děti. Při plánování výchovně vzdělávacích strategií je třeba,

aby všichni pedagogové do svých aktivit s dětmi důsledněji zahrnovali také doporučení odborných pracovníků, hlavně v oblasti reedukace individuálních problémů dětí (posilování sebedůvěry). Připomínky nebo náměty mohou děti předkládat prostřednictvím schránky důvěry nebo „Rady dětí“, která se schází jednou měsíčně. Stěžovat si mohou přímo ředitelce nebo zástupkyni ředitelky, popř. prostřednictvím vychovatelů. Stížnosti jsou evidovány a děti vědí, kdo je bude vyřizovat. Vedení zařízení má definovány postupy pro pravidelné hodnocení pracovníků a týmů, na základě výsledků plánuje aktivity na další školní rok. Školní poradenské pracoviště zajišťuje výchovné poradenství a prevenci rizikového chování prostřednictvím výchovného poradce a metodika prevence bylo doplněno o dva externí psychology a speciálního pedagoga, kteří zajišťují jednak diagnostiku nově přichozích dětí a rovněž poskytování speciálně pedagogických a psychologických služeb dětem s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, popř. speciálně pedagogické a terapeutické programy cílené na potřeby jednotlivých dětí nebo jejich skupin.

Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoli den po dohodě se zařízením. Návštěvy probíhají v prostorách zařízení, nebo je i umožněno jejich trávení mimo dětský domov. Děti nejsou omezovány v přijímání a odesílání korespondence, služebním telefonem mohou volat zákonným zástupcům i osobám blízkým. Používání vlastních mobilních telefonů je povoleno za podmínek, které jsou specifikovány ve vnitřním řádu zařízení. Všechny děti mají stanoveného klíčového pracovníka. Je jím většinou jeden z kmenových vychovatelů, který má i stanovenou roli při naplňování potřeb dítěte.

Školské zařízení spolupracuje se stávajícími partnery a navazuje na kontakty i s novými – nadacemi, organizacemi a spolky, které zajišťují zájmovou činnost pro děti přímo v zařízení nebo mimo něj. Společně s partnery zabezpečuje zařízení i zimní i prázdninovou rekreaci. O svých aktivitách zařízení pravidelně informuje veřejnost prostřednictvím webových stránek.

Závěry

Hodnocení vývoje

- K 1. lednu 2018 byla spojením dvou samostatných školských zařízení zřízena příspěvková organizace Dětský domov Mariánské Lázně a Aš, která vykonává činnost dětského domova.
- Od poslední inspekční činnosti v roce 2014 došlo ke zlepšení v oblasti stravování dětí. Školské zařízení určilo pracovníky, kteří s vychovateli a dětmi konzultují a vyhodnocují jídelníčky jednotlivých rodinných skupin, čímž docílilo pestřejší a zdravější stravy a vede děti k upevňování zdravých stravovacích návyků.
- Na pracovišti v Mariánských Lázních se daří udržovat kvalitní materiální podmínky jednotlivých rodinných skupin, vybavení pro sportovní aktivity i technické zázemí školského zařízení.

Silné stránky

- Spolupráce se sponzory a nadacemi zvyšuje možnosti při realizaci sportovních a kulturních aktivit a prázdninové činnosti.
- Zařízení aktivně podporuje spolupráci s původními rodinami s cílem návratu dítěte do ní.

- Zařízení zajišťuje mnoho aktivit mimo zařízení, které umožňují smysluplné trávení volného času dětí i rozvoj jejich nadání, zájmů a schopností v kontaktu s přirozeným sociálním prostředím.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Personální zajištění nočních služeb pouze bezpečnostními pracovníky může vzhledem k provozním podmínkám zařízení i skladbě dětí představovat v určitých situacích riziko.
- Zastaralé a částečně nefunkční vnitřní vybavení a materiální podmínky rodinných skupin Na Vrchu v Aši neumožňují odpočinkové a společenské aktivity, nezachovávají soukromí dítěte, nepodporují rozvoj jeho citové stránky osobnosti a neumožňují mu uzamknout si své osobní věci s volným přístupem.
- Značná vzdálenost odloučeného pracoviště negativně limituje optimální řízení celého subjektu, komplikuje přímé ovlivňování kvality zde probíhajících činností a jejich kontrolu.
- Opatření ve výchově nejsou zaznamenávána do spisu dítěte. Děti nemohou písemně vyjádřit svůj názor ke zde uvedeným opatřením.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Posílit noční dohled o pedagogického pracovníka.
- Zlepšit materiální podmínky rodinných skupin Na Vrchu v Aši, tak, aby umožňovaly odpočinkové a společenské aktivity, zachovávaly soukromí dítěte, rozvíjely citové stránky jeho osobnosti a dětem by umožňovaly uzamknout si své osobní věci s volným přístupem.
- Nastolit funkční systém řízení vzdálených odloučených pracovišť směrem k přímému ovlivňování kvality zde probíhajících činností a jejich kontrole.
- Zaznamenávat opatření ve výchově do osobních spisů dětí a umožnit dětem se ke zde uvedeným opatřením písemně vyjádřit.
- Důsledněji plánovat výchovně vzdělávací činnosti v oblasti reedukace individuálních problémů dětí (posilování sebedůvěry) v souladu s návrhy a doporučeními odborných pracovníků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí o sloučení čj. 8300/SK/17 z 7. 9. 2017, s účinností od 1. ledna 2018
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 3. 5. 2018
3. Výpis správního řízení vydaný MŠMT čj. MSMT-35080/2017-2 z 28. 12. 2017, s účinností od 1. 1. 2018 (sloučení Dětský domov Aš a Dětský domov Mariánské Lázně a změna názvu)
4. Jmenování do funkce ředitelky školského zařízení čj. 2597/SK/12 z 7. 6. 2012, s účinností od 1. 8. 2012 do 31. 7. 2018
5. Oznamení o pokračování ve výkonu činnosti ředitelky školského zařízení ze 4. 1. 2018
6. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2017/2018 ze dne 15. 9. 2017
7. Minimální preventivní program na školní rok 2017/2018 ze dne 1. 1. 2018
8. Vnitřní řád Dětského domova Mariánské Lázně a Aš č. j. DDML/0053/2014/IB s účinností 1. 3. 2018

9. Školní vzdělávací program pracoviště Aš školní rok 2017/2018 s platností od 1. 3. 2018
10. Školní vzdělávací program pracoviště Mariánské Lázně školní rok 2017/2018 s platností od 4. 9. 2017
11. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
12. Jednací protokol vedený od 1. ledna 2017
13. Kniha úředních návštěv vedená od 1. 9. 2010
14. Kniha ostatních návštěv vedená od 1. 9. 2015
15. Výroční zpráva za školní rok 2016/2017
16. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti od 1. 9. 2017
17. Knihy denní evidence zařízení od 1. 9. 2017
18. Kniha úrazů vedená od ledna 2000 (Na Vrchu a Okružní, Aš), kniha úrazů vedená od února 2008 (Sadová, Aš), kniha úrazů vedená od 14. 4. 2014 (Palackého, Mariánské Lázně)
19. Účetní evidence pokladny (pracoviště Aš)
20. Přehledy a jídelníčky všech rodinných skupin za měsíce duben a květen 2018 (pracoviště Aš)
21. Jídelníčky všech rodinných skupin za měsíce duben a květen 2018 (pracoviště Mariánské Lázně), VPD č. 410329 z 30. 4. 2018, č. 410387 z 22. 5. 2018
22. Kniha účetnictví 12/2017, účtový rozvrh a účetní závěrka 2017 (pracoviště Mariánské Lázně)
23. Prevence rizik, bez data
24. Nabídky práce na zajištění pracovních pozic asistenta pedagoga a vychovatele
25. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2017/2018
26. Doklady o dosaženém vzdělání a probíhajícím studiu pedagogických pracovníků
27. Výpisy z rejstříku trestů všech zaměstnanců
28. Psychologická vyšetření všech pedagogických pracovníků
29. Dokumentace vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor

Jiří Holomek v. r.

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor

Lukáš Valda v. r.

Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice

Věra Weberová v. r.

V Českých Budějovicích 9. 7. 2018

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ivana Dudarcová, ředitelka školského zařízení

Ivana Dudarcová v. r.

V Mariánských Lázních 23. 7. 2018